

Mieczysław Hucal

HISTORIA PLUTONU ŁĄCZNOŚCI 2. GRUPY ARTYLERII

Szanowny czytelniku !

W trakcie prac w archiwum Światowego Związku Polskich Żołnierzy Łączności natrafiliśmy na wiele bardzo ciekawych materiałów. Wiele jest zbyt obszernych aby je udostępniać na łamach Komunikatów i zasługuje na osobne wydawnictwa. Są też takie które objętościowo spełniają wymogi artykułu a jednocześnie są bardzo interesujące.

Do takich należą wspomnienia **kpt. Ludwika Więckowskiego, żołnierza, oficera wojsk łączności Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie**, który po wojnie pozostał w Wielkiej Brytanii. Poniżej udostępniamy ostatnie z kilku, które napisał, a dotyczą historii plutonu łączności 2. Grupy Artylerii.

Poniższy tekst jest zamieszczony w formie oryginalnej, z użyciem wszelkich nazw, nazwisk, skrótów i pisowni z tamtego okresu. Nie dokonałem żadnych zmian lub korekt. Jedynie ze względu na miejscowe zatarcia i zniszczenia fragmentów oryginalnego tekstu niektóre nazwy i nazwiska mogły być nieprawidłowo odczytane, ale były to a raczej mam nadzieję mogły być sporadyczne przypadki /sądzę że wszystko zostało odczytane poprawnie/.

Zapraszam do lektury wspomnień kapitana Ludwika Więckowskiego.

HISTORIA

Plutonu Łączności Dowództwa 2. Grupy Artylerii

(od września 1942r. – luty 1947r.)

Irak – Palestyna – Egipt – Włochy – W. Brytania.

S z k o c j a – Stobs, 1947r.

HISTORIA PLUTONU ŁĄCZNOŚCI 2. GRUPY ARTYLERII.

Po przybyciu Oddziałów A.P.W. z ZSSR były Pierwszy Pułk Łączności został przemianowany na Baon Łączności Armii przy Dowództwie A.P.W. Quzil Ribat na pustyni irackiej niedaleko m. Khanakin pod dowództwem ppłk. Różnański Jana. W ramach organizacyjnych tego Baonu powstały załączki org. 3.Komp. Łączności Artylerii pod dowództwem por. Lichtarowicza Piotra.

Zespół organizacyjny tworzyli: por. Lichtarowicz Piotr d-ca komp., st.sierż. Kaczmarek Stefan d-ca 1.plutonu, plut. pchor. Borkiewicz Henryk d-ca 2.plutonu, sierż. pchor. Chudala Gustaw d-ca 3.plutonu, sierż. Matczuk Michał podof. Gospodarczy. W tym czasie rozpoczyna się napływ żołnierzy do kompanii. Pierwsza faza prac w kompanii ograniczyła się jedynie do pełnienia służb i organizowania poszczególnych działów, a to z powodu braku należytych form szkolenia oraz dużego braku instruktorów.

7.XI.1942r. na podstawie rozkazu D-twa A.P.W. Sztab Główny Oddz. I. L.dz. 544/I/tj/42 – dnia 26.X.1942r. przystąpiono do reorganizowania całego Batalionu Łączności Armii oraz przegrupowano wszystkie kompanie.

6.XI.1942r. skład 3.Kompanii Łączności przedstawia się następująco: D-ca kompanii – por. Lichtarowicz Piotr, d-ca plutonu art. – por. Lewicki Wiesław, z-ca d-cy Plutonu Łączności Artylerii – por. Jorman Alojzy, Plut. Radio "B" d-ca – por. Ziółkowski Anatol, z-ca sierż. – pchor.. Majewski Jan, Plut. Radio Spec. – d-ca por. Klimasz Karol, Plut. Radio "C" – ppor. Janisz Tadeusz.

Po reorganizacji kompania zostaje uzupełniona szeregowymi 6 B.Ł. 6 D.P. i z 7 Kompanii Łączności 7 D.P.

Od tego czasu zaczyna się mozolny okres szkolenia wszystkich plutonów do przysyłanych zadań. Stan kompanii dochodzi do 270 ludzi. Żołnierzy ci w większości przybyli z ZSSR, w ich sercach panowała radość i zadowolenie, to też z wolna zacierały się ślady

przebytych łagrów, więzień i dwuletniej niewoli w raju bolszewickim. Duch żołnierza był wspaniały, wysoce patriotyczny, każdy od najmłodszych lat do najstarszego garnął się do pracy i nauki. Dnia 15.XI.1942r. przybyli do kompanii pierwsi żołnierze kierowcy z 6 D.P. 7.XII.1942r. zostali przykomenderowani do kompanii ze Szkoły Podchorążych Wojsk Łączności pierwsi podchorążowie: st. sierż. pchor. – Moraz Leon kpr. pchor. – Jabłoński Jan, kpr. pchor. – Więckowski Ludwik, st. szer. pchor. – Krupowiecki Zygmunt, na szefa kompanii został wyznaczony: st. sierż. pchor. – Moraz Leon, resztę podchorążych wyznaczono na funkcje instruktorów w Plut. Radio.

Od listopada począwszy prowadzi się szkolenie szeregowych. Zajęcia trwają od godziny 8.00 do 11.30 i od 14.00 do 17.30. prowadzi się naukę w poszczególnych plutonach w każdej dziedzinie od przyszłych zadań, a więc: wyszkolenie piesze, nauka regulaminu, służba wewnętrzna, regulamin służ. ruchu tele-radiofonicznego, elektrotechnika, radiotechnika, sprzętoznawstwo, obrona plot., obrona pgaz., odbiór i nadawanie znaków Morse'a. Wreszcie kompania otrzymuje pierwszy sprzęt w postaci: trzech rst. Nr11, dwóch rst. 21 i jednej 9. Kilka aparatów telefonicznych i kilka telefonów oraz kilka wozów pod rst. 24 – 25.XII.1942r. kompania obchodzi bardzo uroczyście Święta Bożego Narodzenia, pierwsze na ziemi wolnej i na wolności. Uroczystą wigilię zaszczycił swoją obecnością D-ca Baonu oraz ochotniczki P.S.K. przydzielonego wg rozdzielnika. Z początkiem roku 1943 organizuje się przy kompanii kury wojskowe dla różnych specjalności, tworzy się sieci ćwiczebne telefoniczne, telegraficzne i radiotelegraficzne. Całymi dniami nieprzerwanie przygotowuje się do przyszłej akcji.

12.III.1943r. przychodzi nowe uzupełnienie szeregowych Plutonu, tym razem z najmłodszych żołnierzy R.P. ze Szkół Junaków: prawie dzieci po 16 lat, a wielu z nich nawet tego nie miało. Dołączyli oni do starej braci żołnierskiej i z biegiem czasu stali się oni prawdziwym oczkiem w głowie dowódcy i instruktorów. W kompanii w dalszym ciągu jeszcze odbywają się zmiany etatów i obsad oficerskich, które jednak nic nowego nie wnoszą do ogólnego toku pracy i życia kompanii. 22.III.1943r. Kompania zostaje przemianowana na Komp. Spec. w składzie: Pluton Łączności Artylerii Drużyna Łączności , D-twa Art. Gołębnik Polowy, Pluton Radiotelegr. "B", Pluton Radiotelegr. "E", Sekcja Szyfrowa. D-cą kompanii pozostaje nadal por. Lichtarowicz Piotr. Obsada oficerska zmienia się niemal każdego dnia, co jednak nie ma znaczenia większego w dziejach Kompanii. 7.IV.1943r. Kompania znowu zostaje definitywnie przemianowana na Kompanie Łączności Artylerii w składzie: D-two Kompanii – oficerów 2 + 18 szeregowych. Drużyna stacyjna – 1 + 26 szeregowych. Drużyna Radio – 1 + 20 szeregowych. Dwie drużyny budowlane – po 1 + 8

każda. Drużyna Łączności D-twa Artylerii Korpusu – 1 + 18. D-ca Kompanii Artylerii pozostaje nadal por. Lichtarowicz Piotr, z-ca por. Gędzinski Stanisław. Do Kompanii Łączności Artylerii zostaje czasowo przydzielony Gołębnik polowy, Sekcja Szyfrowa, Pluton Radiotelegr. "E", Pluton Radiotelegr. "B" i Sekcja Kontroli Ruchu. W dniu 8.IV.1943r. d-ca Kompanii por. Lichtarowicz wyjechał na pierwsze ćwiczenia aplikacyjne Gr. Art. Do Khanaqin. 22.IV.1943r. pluton Łączności Artylerii bierze pierwszy udział w strzelaniu ostrym i ćwiczeniach Grupy Artylerii w składzie: Pluton Radio, Pluton Budowlany, Drużyna stacyjna, Drużyna Gońców. Ćwiczenia wypadły dla kompanii bardzo dobrze. Wszystkie drużyny otrzymały ustną pochwałę za należyte spełnienie zadań od D-cy Artylerii płk. Ząbkowskiego. 1.V.1943r. kompania bierze czynny udział w ćwiczeniach szkieletowych 11.Baonu Łączności, z których wróciła z pochwałami dla d-cy Kompanii i instruktorów oraz całego zespołu.

25 i 26.IV.1943r. Kompania obchodzi Święta Wielkanocne bardzo uroczyście. W uroczystym święconym przygotowanym pod kierownictwem pchor.. L. Więckowskiego i st.szer. Zacharę wzięli udział D-ca Baonu, jego zastępca i adiutant.

3.V.1943r. D-ca Kompanii zostaje awansowany do stopnia kapitana. 10.V.1943r. kompania otrzymuje uzupełnienie w sprzęcie: 4 rdst. Nr9, 4 rdst. Nr19 i 2 rdst. Nr21.

Stan drużyny Radio przedstawia się następująco:

D-ca Drużyny Łączności Radio Artylerii Korpusu – pchor.. Sienkiewicz Stanisław.

szer.	Klewżyc Jan
‘	Pisarek Tadeusz
‘	Szandrowski Stanisław
kpr.pchor.	Krupowiecki Zygmunt
szer.	Bobrowski Leopold
st.szer.	Nejman Jozef
kpr.	Rakowicz Stanisław
szer.	Wierzbicki Stanisław
‘	Korzun Jozef
st.szer.	Dutkiewicz Stanisław
‘ ‘	Zachara Stanisław
szer.	Szczygieł Bolesław
‘	Doleżał Tadeusz

Drużyna Łączności Radio D-cy Grupy Artylerii

pchor.. Więckowski Ludwik.

st.szer.	Ostrzywik Ludwik
szer.	Łukaszewski Mieczysław
kpr.	Zieleniewski Wiktor
szer.	Bartnicki Józef
‘	Wojtolewicz Tadeusz
kpr.	Radecki Franciszek
szer.	Pietrzak Stefan
‘	Wira Jozef
st.szer.	Nitychoruk Józef
szer.	Machinski
szer.	Sawicki Bronisław
kpr.	Kozłowski Jan
st.szer.	Rakowski Stanisław
szer.	Grumowicz Waław

11.V.1943r. powrócił z kursu Łączności w Madi Egipt ppor. Widłaszewski Waław z przydziałem na d-cę grupy wyszkolenia spec radio, gdzie wyszkolenie prowadzili szer. inż. Piciej Jozef, kpr. pchor. inż. Jabłoński Jan i pchor..kpr. Więckowski ludwik.

18.V.1943r. odszedł z kompanii na zawsze Gołębnik Polowy wraz z obsługą.
19.V.1943r. Kompania zostaje przesunięta z oddziałami 11.Baonu Łączności w ramach całego 2.Korpusu w rejon Kirkuku. Część Kompanii przewieziona zostaje własnymi środkami lokomocji, reszta zaś na wozach przydzielonych z Kompanii transportowej. Nowy rejon zakwaterowania osiągnięto popołudniu dnia 19.V.1943r. i rozłożono obóz niedaleko rafinerii i tuż przy D-twie 2. Korpusu. Tu odbywa się dalsze uzupełniające szkolenie techniczno-bojowe.

22.V.1943r. na podstawie rozkazu t.j. Nr53 – Sekcja Kontroli Ruchu oraz Pluton Radio "E" zostają przesunięte do Kompanii Parkowej Znowu odbywają się dalsze przegrupowania szeregowych i oficerów. Odchodzi z dniem 23.V.1943r. por. Gędziński i por. Jorman do Kompanii Parku.

Po przegrupowaniach d-two Kompanii przedstawia sie następująco:

D-ca Kompanii – kpt. Lichtarowicz Piotr, z-ca – ppor. Widłaszewski Waław. D-ca Drużyny Łączności Artylerii Korpusu – ppor. Olszewski Tadeusz. W skład kompanii wchodzi: drużyna d-cy kompanii, 2 drużyna Radio, 2 drużyna tel.-bud., 1 drużyna tel.-bud.

stacja . Sekcja szyfrów i drużyna gońców mot. oraz drużyna kierowców rozbita w poszczególne drużyny. Po tej reorganizacji kompania przeżywa okres bardzo krytyczny w swojej historii. Z nadejściem lata stany kompanii zostają przerzedzone przez epidemie malarii. Zaledwie kilku uchroniło się przed jej skutkami, a to pracowali oni i pełnili służbę ponad siły.

31.V.1943r. powrócili ze szkoły podoficerskiej szer. A.Cepryński, Korzun, M. Krukowski, T. Krystman, Bobrowski, M. Rudek, I. Soja, T. Rudnicki, T. Kulczycki, M. Sachrewicz. Z dniem 1.VI.1943r. wszyscy wyżej wymienieni zostali awansowani do stopnia st. Szeregowych. 2.VI.1943r. odchodzi z kompanii kpr.pchor. Jabłoński Jan do Baonu Sztabowego Armii. 7.VI.1943r. kompania wysyła delegację na przemówienie Naczelnego Wodza gen. Sikorskiego w 3.D.S.K. w składzie 1 +7. 9.VI.1943r. odeszli i zostali skreśleni z ewidencji Kompanii ofic. i szer. Plut. Radio Spec. "B". 7.VI.1943r. wrócili po ukończeniu kursu radiomechaników szer. inż. Pocięj i został awansowany do stopnia st.szer. 9.VI.1943r. druž. Radio w składzie pchor.. Więckowski d-ca + 6 rdst z obsługą etatową wzięli udział w ćwiczeniach szkieletowych Gr. Artylerii armii.

17.VI.1943r. do 20.VI.1943r. Kompania w pełnym składzie bierze udział w ćwiczeniach Kwat. Sztabu A.PW., ćwiczenia wypadły pomyślnie. Pluton otrzymał pochwały D-cy Grupy Artylerii i D-cy Baonu Łączności.

22 i 23.VI.1943r. Kompania bierze udział w zorganizowaniu łączności dla ćwiczeń połączonych z ostrym strzelaniem grupy Artylerii.

W dniu 24.VI.1943r. Kompania bierze udział w ramach całego Baonu w uroczystościach Święta Bożego Ciała. W dalszym ciągu poza ćwiczeniami na sieciach tele i radio oraz ćwiczeniach szkieletowych prowadzi się energiczne doskonalenie wszystkich drużyn na kursach oddziałowych, a nawet brytyjskich.

3.VII.1943r. w Kompanii rozpoczęto przymusową naukę języka angielskiego. Na instruktora został przykomenderowany sierż. Berry Szkot z Armii Brytyjskiej. Nauka ta została przerwana z powodu odwołania instruktora.

W dniu 7.VII.1943r. Kompania w składzie: 2 drużyny Radio, 2 drużyny Budowlane, 4 gońców mot. i drużyna gospodarcza, drużyna Stac. Sekcji Szyfrów – wzięły udział w ćwiczeniach szkieletowych całego Polskiego korpusu, z którego wrócili 13.VII.1943r. Łączność radiowa i telefoniczna działały bez zarzutu.

14.VII.1943r. zostali awansowani do stopnia ppor. pchor. H. Borkiewicz i pchor. S. Sienkiewicz.

15.VII.1943r. zostały przeprowadzone zmiany w etatach. D-cą plutonu Radio został wyznaczony – ppor. Sienkiewicz Stanisław, D-ca plutonu Tel. – ppor. Borkiewicz Henryk.

Od 19.VII do 24.VII.1943r. kompania wzięła udział w ćwiczeniach grupy Artylerii połączonych z ostrym strzelaniem. 30.VII.1943r. Kompania wyjechała na wycieczkę zorganizowaną przez 11.B.Ł. w góry Ruwandiz, z której wróciła 4.VIII.1943r.

W dniu 6.VIII.1943r. zostali przeniesieni z kompanii do 11. Baonu Łączności: ppor. Sienkiewicz Stanisław i ppor. Olszewski Tadeusz, ppor. Borkiewicz Henryk, który został w plutonie aż do odwołania.

Do 3.D.S.K. odeszli: st. Szer. Salamoński Henryk, szer. Bobrowski Leopold, szer. Wierzbicki St., szer. Korzun Jozef, szer. Klancewicz Eugeniusz., szer. Bruhg Franciszek, szer. Wiktorowicz Wł., szer. Wojtowicz Marian, szer. Wojtowicz Br.

Do Parku Łączności: plut. Szkuta Zygmunt, szer. Krawczyk Mieczysław, szer. Wróblewski Jan.

Do Kompanii Parkowej: kpr. Kazuro St., szer. Hrebien Mieczysław, szer. Sosonko Bolesław, szer. Partyka Zygmunt, szer. Sawicki Zygmunt, szer. Wałaszewicz Roman, szer. Koralski Kazimierz, szer. Sadowski Witold.

7.VIII.1943r. rozkazem A.P.W.L. 1dz.512/Łacz./43/ tj. Kompania Łączności Artylerii ulega reorganizacji zgodnie z etatem angielskim M.E./1182/1 M.E./1183/1.

Pluton Łączności grupy Artylerii: D-a Plut. – kpt. Lichtarowicz Piotr, z-ca d-cy – Moroz Leon pchor., elektromechnik Auerhan Henryk. 1.Drużyna Tele. :d-ca plut. – Pieczek Antoni, z-ca – st. szer. Soja Jozef, telefoniści: szer. Olszewski K., Jankiewicz Cz., Kozakiewicz R., Rudek M., kierowcy samochodów: szer. Węglewski S., Dalecki J.

2. Drużyna Tel.: D-ca drużyny – kpr. Wilczyński Aleksander, jednocześnie podoficer gospodarczy z-ca d-cy drużyny – st. Szer. Krukowski M., telefoniści: szer. Poznar W., Sujka J., Dąbrowski J., kowalski Jan, Kurzawa Tadeusz, kierowcy samochodów: Ciechanowicz A., Szul Stefan.

Drużyna stacyjna: D-ca Drużyny – Gruszecki Stefan, z-ca d-cy drużyny – kpr. Mondry Jan, telefoniści: st. szer. Idzikowski Waclaw, st. szer. Krystman T., szer. Biernikowicz J., szer. Siergiej W., szer. Sacharewicz M., szer. Nieumierzycki A., szer. Pasynczuk Br., kierowca samochodu – kpr. Pajkowski J.

Drużyna Radiotelegr.: D-ca Drużyny – kpr.pchor. Więckowski Ludwik oraz z-ca rst Nr1. Radiotelegrafiści: szer. Bartsch Zb., szer. Grumowicz W. Kierowca samochodu – Kwasik K. Rdst. Nr19: D-ca rst. – kpr. Radecki Fr. Radiotelegrafiści: szer. Szczygieł B., Łukaszewski M., Kierowca samochodu – Szandrowski St. Rdst. Nr19: d-ca rdst – kpr.

Zieleniewski W. Radiotelegrafiści: st. szer. Ceryński A., szer. Bartnicki J. Kierowca samochodu – st. szer. S. Majewski. Rdst. Nr19: D-ca rdst. – st. szer. Kulczycki T., radiotelegrafiści: szer. Pietrzak S., st. szer. Maciejak A. Kierowca samochodu – st. szer. Nejman. Radiomechanik – kpr. Pocij Jozef. Pocztowy kier. sam. – szer. Gratkowski J. Kucharze – st. szer. Rożek J., szer. Dadziak W.

Drużyna gońców: D-ca drużyny – sierż. Holewa Adolf. Gońcy: kpr. Mazurkiewicz K., szer. Kochaniec W., szer. Kozorewicz E., szer. Żur J., szer. Skośkiewicz A. Kierowca: szer. Kondratowicz E.

Drużyna Łączności Artylerii Korpusu: D-ca drużyny – ppor. Widłaszewski Wacław, z-ca d-cy drużyny – sierż. Madczuk Michał, elektromechanik – szer. Taraszek J. D-ca drużyny radio i rdst. Nr1 – kpr.pchor. Krupowiecki Z. radiotelegrafiści: st. szer. Zachara W., szer. Pisarek T. Kierowca samochodu – szer. Czernik W. Rdst. Nr19 (2): d-ca rdst – kpr. Nitychoruk J. Radiotelegrafiści: st. szer. Ostrzywik J., st. szer. Rudnicki R., Kierowca samochodu – szer. Dutkiewicz St. Rdst. Nr19 (3): D-ca rdst – st. Szer. Urbaczka T. Radiotelegrafiści: szer. Wira Jozef, szer. Czarnomodry J. Kierowca samochodu – Kłuj A. Rdst. Nr19 (4): D-ca rdst. Kpr. Rakowicz St. Radiotelegrafiści: szer. Domanski M., szer. Sawicki Br. Kierowca samochodu – Sliwinski J. Rdst Nr19 (5): D-ca rdst. st. szer. Klewzyc Jan. Radiotelegrafiści: szer. Doleżał T., szer. Wojtulewicz. Kierowca samochodu – Wojtulewicz. Kierowca pocztowy: szer. Kwiatkowski St. szer. Warchoł R. Kucharz: szer. Żyliński K.

9.VIII.1943r. kompania w dwóch rzutach przechodzi na podstawie rozkazu Wojska Łączności do rejonu postoju Grupy Artylerii korpusu. Przy odejściu z 11. Baonu Łączności – Dowódca Baonu przydzielił dla kompanii jako część należności ze sklepiku żołnierskiego w sumie 145 Dinar i 432 Filsa, na uruchomienie sklepiku w ramach kompanii.

11.VIII.1943r. Kompania otrzymuje pełne wyposażenie w sprzęt łączności, pgaz i broń.

14.VIII.1943r. odbyło się o godzinie 18.00 powitanie Kompanii przez Szefa Sztabu Grupy Artylerii mjr. Łagodzie Wł.

6.IX.1943r. rozpoczyna się przejazd na nowe m.p. przez Bagdad, Habania, przez pustynie Transjordaną do Palestyny, gdzie 13.IX.1943r. osiągnęła nowe m.p. przy D-twie Grupy Artylerii w Izducie. Bezpośrednio po osiągnięciu m.p. został zorganizowany Ośrodek Łączności, sieć telefoniczna, sieć radiowa, sieć kurierów i gońców na linii Izdud – Julis – Kilo 89.

20.IX.1943r. wyrusza pierwsza wycieczka do Jerozolimy i Betlejem.

21.IX.1943r. odchodzą na kursy maturalne: st.szer. Krukowski, M. Cypryński, A.Kulczycki, Bartnicki. Dolezal T., Pisarek T. Na kursy licealne: kpr.pchor. Krupowiecki Z. i kpr. Zieleniewski W.

27.IX.1943r. Pluton bierze udział w ćwiczeniach jednodniowych 2. Korpusu.

28.IX.1943r. Pluton bierze udział w ostrym strzelaniu Grupy Artylerii przez zapewnienie środków łączności.

Na nowym miejscu postoju w Palestynie rozpoczynają się znowu tragiczne dni malaryczne, znowu każdego dnia wyrywa atak malarii kogoś z szeregów na długie dni leczenia.

Od 2.X. – 7.X.1943r. Pluton bierze udział w ćwiczeniach 2. Korpusu "NARCYZ", z którego wszyscy wrócili zadowoleni, z dalszą otuchą do pracy, z wiarą w lepszą przyszłość.

Od 9.X. – 14.X.1943r. Pluton bierze udział w ćwiczeniach sztabowych Korpusu.

17.X.1943r. wrócił ppor. Widlaszewski W. Przybycie majorów angielskich – mjr. Perkins i Demoon.

21.X. – 2.XI.1943e. cała kompania bierze udział w ćwiczeniach 2. Korpusu "WIRILE".

11.X.1943r. zdezerterował i został skreślony ze stanu ewidencyjnego kpr. Auerhan Henryk, wysłano go do ładowania akumulatorów do Nacharyja i nie wrócił. Karty pościgowe wysłano 24.X.1943r. 3.XI.1943r. zorganizowano wycieczkę do Morza Martwego.

5.XI.1943r. stwierdza komisja rewizyjna, iż obrót obrót i majątek sklepiku wynosi 229D. i 836 milsov. Na miejsce kpr. Auerham Henryka przydzielony został z 11. Baonu Łączności plut. Rafalski Stefan.

10.XI.1943r. przydzielony został na podstawie rozkazu D-cy Wojsk Łączności na d-cę Plutonu Łączności Artylerii Korpusu ppor. Olszewski Tadeusz.

11.XI.1943r. Kompania w pełnym składzie wzięła udział w Świącie Niepodległości.

12, 13, 14.XI.1943r. Pluton Łączności Grupy Artylerii bierze udział w ostrym strzelaniu grupy oraz w ćwiczeniach pokazowych dla Naczelnego Wodza Gen. Sosnowskiego w BERSHEBIE.

20.XI.1943r. Delegacja Kompanii bierze udział w uroczystości przyjazdu Naczelnego Wodza Gen. Sosnowskiego do oddziałów Grupy artylerii.

23.XI.1943r. Kompania bierze udział w ostrym strzelaniu Grupy Artylerii.

Od 30.XI. do 6.XII.1943r. odbywa się przemarsz kompanii na nowe m.p. do Egiptu, które osiągnięto dnia 6.XII.1943r. w rejonie Quassasin.

8.XII.1943r. wycieczka żołnierzy plutonu do Kairo pod kierownictwem ppor. Olszewskiego T. 10.XII.1943r. Pluton bierze udział w ostrym strzelaniu Grupy Artylerii.

1.XII.1943r. szer. Nieumierzycki zostaje odkomenderowany na kurs elektromechaników.

Na terenie Egiptu w czasie wolnym od ćwiczeń w Grupie Artylerii – Kompania prowadzi dalsze szkolenie uzupełniające.

20.XII.1943r. – 23.XII.1943r. Udział plutonu przez zorganizowanie łączności w ćwiczeniach Grupy Artylerii w rejonie Almaza.

28.XII.1943r. ppor. Olszewski z częścią samochodów i kierowców wyjeżdża do Włoch. Samochody zostały przemalowane i wszystkie znaki oddziałowe, co oznacza że niedługo nastąpi oczekiwana chwila.

29.XII.1943r. wracają z kursów kierowcy. Kozorowicz E. Kozakiewicz J. Gratkowski S. Skoskiewicz A., Taraszek J.

31.XII.1943r. odchodzi na podstawie Rozkazu Pers. 2. Korpusu ppor. Borkiewicz H.

24 i 25.XII.1943r. obchodzono bardzo uroczyście Święta Bożego Narodzenia, których organizatorem był inż. Pocij. Punktem szczytowym wigilii było przybycie D-cy Grupy Artylerii oraz gości angielskich zaproszonych przez pluton.

3.I.1944r. ppor. Widłaszewski zostaje wyznaczony na d-cę Ośrodka Łączności Grupy Artylerii.

5.I.1944r. zostają awansowani na stopień kaprała: st.szer. Soja J., st. Szer. Zachara W.

W kompanii zostaje ogłoszone pogotowie marszowe.

Majątek sklepiku wynosi 280 D. i 763 Milsy, które przelano na fundusz Gosp. plutonu.

9.I.1944r. zostaje awansowany do stopnia plutonowego: kpr.pchor. Więckowski L. i kpr. Mazurkiewicz K., do stopnia kaprała: st.szer. Bartsh Zbigniew, do stopnia st. szeregowca: szer. Dąbrowski J.

17.I.1944r. na podstawie Rozk. Kwat. 2. Korpusu pluton Łączności grupy Artylerii i pluton Łączności Artylerii Korpusu zostaje przeniesiony do rejonu wyczekiwania Al. Amarya pod Aleksandrią. W okresie tym odbyło się kilka wycieczek celem zapoznania się z zabytkami Kairu, Aleksandrii, Luksoru i innych miejscowości.

Kompania została zaokrętowana na okręt E.E.1176 Blok B. dnia 17.II.1944r. Pluton dołączył do kierowców, którzy poprzednio osiągnęli m.p. S. Bazilio.

24.II.1944r. odchodzi do D-twa Artylerii Korpusu Drużyna Łączności Artylerii Korpusu z całym sprzętem etatowym pod d-twem ppor. T. Olszewskiego.

23.II.1944r. zostają awansowani do stopnia plutonowego: kpr. Pocię J. i równocześnie zostaje wyznaczony na kancelistę D-cy Łączności Grupy Artylerii i radiomechanika.

Z dniem 27.II.1944r. następuje nowa reorganizacja Kompanii Łączności Artylerii w składzie dwóch Plutonów. Pluton Łączności Artylerii Korpusu i Pluton Łączności grupy Artylerii Korpusu. D-cą kompanii zostaje kpt. Czapliński z jednoczesnym pełnieniem funkcji D-cy Łączności Artylerii Korpusu. Z-cą d-cy kompanii zostaje kpt. Lichtarowicz P. z jednoczesnym pełnieniem obowiązków D-cy Grupy Łączności Artylerii Korpusu. Stałe miejsc kompanii wraz z całym Plut. Art. Korpusu mieści się przy D-twie Artylerii Korpusu, miejsce z-cy D-cy – przy D-twie Grupy Artylerii Korpusu. D-ca Plutonu Łączności Grupy Artylerii zostaje wyznaczony ppor. Widlaszewski W. od tego momentu następuje rozdział Kompanii, który później stał się powodem usamodzielnienia się pod każdym względem i stania się samodzielną jednostką pod nazwą Pluton Łączności Grupy Artylerii. 2.III.1944r. Pluton organizuje Ośrodek Łączności przy D-twie Grupy Artylerii, którego d-cą zostaje sierż. Gruszecki Stefan z jednoczesnym pełnieniem funkcji d-cy drużyny stać.

W tym dniu część Plutonu wyjeżdżam w dwóch etapach na ćwiczenia Grupy Artylerii pod d-twem ppor. Widlaszewskiego i pchor. Więckowskiego. Są to pierwsze ćwiczenia na terenie Włoch.

8.III.1944r. zostaje zorganizowany dla żołnierzy i Plutonów Łączności pułkowy kurs radiotelegrafistów i radiotelefonistów celem ujednoczenia i wyrównania różnic w pracy i nieścisłości regulaminowych. Na instruktorów zostali wyznaczeni: plut. inż. Pocię J. plut. pchor. Więckowski L., st. szer. pchor. Zubrzycki S.

13.III.1944r. na D-cę Ośrodka Łączności zostaje wyznaczony st.sierż. pchor. Moroz.

Fundusz sklepiku został rozdzielony proporcjonalnie – na Pluton Łączności Grupy Artylerii 129, 315; Pluton Łączności Artylerii Korpusu 51, 720.

W dniach od 15 do 20.III.1944r. następuje przesunięcie Plutonu przez Bari, Fogia, Campobaso do Casalcipriano, gdzie przygotowuje się gruntownie do wzięcia udziału w akcji, a następnie zajmuje stanowiska w Coli Al. Volturmo nad rzeką Volturmo, tuż pod górą Monte Marone.

20.III.1944r. Pluton przystępuje do rozbudowy pierwszych sieci bojowych Grupy Artylerii, które to stanęły gotowe do pracy dnia 20.III.1944r. o godz. 08.00. praca była bardzo ciężka, warunki terenowe wybitnie niesprzyjające jak łączności radio tak i telef. Teren górzysty pokryty śniegiem i poprzecinany głębokimi jarami. W drugim dzień Świąt Wielkanocnych Niemcy przeprowadzili atak na Monte Marone, który dzięki Grupie Artylerii

i dobremu działaniu łączności został odparty. W kilka dni potem zdarzył się wypadek samochodowy spowodowany przez kierowcę Kozakiewicza, skutkiem czego st.szer. Poznar Wł, i szer. Kozakiewicz zostali odwiezieni do szpitala.

Dnia 13.IV,1944r. został przykomenderowany do plutonu z Parku Łączności Korpusu szer. Krawczyk M., a na jego miejsce odszedł szer. Śliwiński Jan.

W dniach 16-17.IV.1944r. po krótkim pobycie na froncie pluton wraz z Grupą Artylerii schodzi w rejon Roccaravindola (obok mostu 25 Łuków), gdzie przeprowadza się gruntowne uporządkowanie sprzętu.

Od 19.IV.1944r. pluton grupami przechodzi w rejon Monte Cassino, gdzie przystąpiono do zorganizowania łączności, w skład patroli budowlanych na okres gorączkowej pracy zostali wcieleni rtelegr. i telef. Stać. Budowa odbywała się w warunkach terenowych bardzo ciężkich, przez góry, po bezdrożach, pod ciągłym ogniem i obserwacją nieprzyjaciela.

Dnia 26.IV.1944r. zainstalowano Ośrodek Łączności Grupy Artylerii, do którego zbiegło się 62 połączeń linii telefonicznej. Wybudowano ponad 100 mil kabla. Wybudowano jednocześnie Wysuniętą Centralę Telef. Grupy Artylerii, która obsługiwała dziesięciu abonentów. Ważniejsze połączenia telefoniczne były dublowane lub budowane sposobem siatkowym. Do miejsca postoju plutonu i D-twa Grupy Artylerii sprowadzono wozy lekkie. Cały sprzęt ciężki plutonu pod D-twem plut. Mazurkiewicza K. pozostawiono z dala od frontu w Venafro. Dzięki sprężystej pracy, umiejętnej organizacji – plut. Mazurkiewicz dostarczał zawsze na czas żołnierzom plutonu w strefie przyfrontowej żywność, materiały pędne i wszelkie niezbędne uzupełnienie w sprzęcie. Po ukończeniu rozbudowy sieci poszczególni żołnierze przystąpili niezwłocznie do budowania schronów, co było konieczne, gdyż w pierwszych dniach przybycia plutonu w rejon rozlokowania, co jakiś czas spadała lawina pocisków niemieckich. Od momentu przybycia czynna jest tylko łączność telefoniczna, rdst. przygotowane i zestrojone do pracy czekają na swoją kolejkę, gdyż dla nich obowiązuje na razie cisza radiowa. W dalszym ciągu trwają przygotowania we wszystkich kierunkach do mającego nastąpić zadania. Utrzymuje się łączność radiową i telefoniczną z sąsiednimi oddziałami brytyjskimi. W związku z prowadzeniem ognia Grupy Artylerii przy współpracy z lotnikiem zorganizowano dodatkowo kilka powietrznych punktów obserwacyjnych (Kusubio).

Dnia 11 maja 1944r. godz. 23.00 – cały pluton trwa na powierzonych mu stanowiskach służbowych. Wszystkie telefony i rdst pracują bez przerwy. Wszyscy żołnierze w napięciu i największym natężeniu kierują swój wysiłek dla wspólnego zwycięstwa.

W dniu 12 maja o godz. 5 rano, do sieci radiowej Grupy, na moje ogólne wywołanie, zgłosiła się rst. niemiecka sygnałem wywoławczym 9 PALu, który w nocy odszedł z Grupy na wzmacnienie A.D 3D.S.K i wyszedł z naszej sieci radiowej. Stację niemiecką rozpoznałem natychmiast, ponieważ jej operator nie umiał wymawiać poprawnie polskiej litery Ł. Na moje zawołanie wszystkie stacje MARIA jak mnie słyszycie, odpowiadał kolejnością 9 PALu Maria 2 słyszę dobrze słucham. W czasie sprawdzania tożsamości kodem, odpowiadał poprawnie na dwa kody cyfrowe i kryptonimy. Na trzeci niestety nie mógł odpowiedzieć odpowiadając MARIA 2 ne znaju, ne znaju, nie ma. Z rozmowy wnioskowałem, że musi być Czechem, Ukraińcem, Słowakiem lub Rosjaninem. Przejechałem się po nim serdecznie od ruskiej matuszki i zaznaczyłem, że wysługuje się Niemcom. Po czym nakazałem wszystkim stacjom w sieci przejść na zapasową częstotliwość nowe hasła, kody i kryptonimy. Niemiec tymczasem w dalszym ciągu wołał na starej częstotliwości i starych sygnałach do godz. 2-giej i nadawał fałszywe meldunki i rozkazy, często przechodził na pracę kluczem. Po godz. Drugiej przestał wołać zapewne znalazł inną sieć, w której zapewne siał zamieszanie.

13.V.1944r. zachorował sierż. Gruszecki S. i w stanie bardzo ciężkim został odwieziony do szpitala na operację ślepej kiszki.

Od dnia 26.IV.1944r. do 23.V.1944r. usunięto na liniach telef. centr. Grupy Artylerii 122 uszkodzeń, z czego 102 powstały na skutek ognia art. npla i bombardowania, 20 uszkodzeń powstało drogą mechaniczną. Na liniach wysuniętej centrali telef. Grupy Artylerii usunięto 80 uszkodzeń. Największe nasilenie ognia nieprzyjaciela w dniu 7.V.1944r. spowodowało 26 uszkodzeń na naszych liniach, mimo tego jednak łączność była utrzymana. Przy naprawie linii w tym dniu wyróżnił się: st. szer. Sdunek Wł., kpr. Wilczyński Aleksander, kpr. Soja Jozef, st. szer. Krukowski Mieczysław. Wszyscy wymienieni mimo silnego ognia art. nplan oraz palącej się benzyny przy wybuchach palącej się amunicji własnej niestrudzenie naprawiali uszkodzenia na liniach.

W dniu 9.V.1944r. w czasie bombardowania szpitala wyróżnili się przy naprawie linii: szt. szer. Dąbrowski Jozef, st. szer. Nejman Jozef, szer. Łukaszewski Mieczysław, szer. Cepryński Andrzej i szer. Węglowski Stefan. Uszkodzenia powstałe na liniach były bardzo trudne do odnalezienia ze względu na wielką ilość linii biegnących w tym samym kierunku. Dla zabezpieczenia ich przed częstymi uszkodzeniami, w najbardziej niebezpiecznych miejscach zakopywano ich w ziemię. Dzień po dniu, noc po nocy trwa mrówcza praca żołnierzy łącznościowców. Patrole liniowe łączności Grupy Artylerii działają tak sprawnie, że prawie zawsze przybywają pierwsze na miejsce uszkodzenia. Naprawa uszkodzeń, w zależności od warunków, trwa od 30 minut do godziny. Łączność telefoniczna i radiowa

w czasie natarcia działały bardzo dobrze. Dzięki ofiarnej pracy wszystkich żołnierzy plutonu oraz ich sumienności i uczciwości – D-ca Grupy Artylerii miał w każdej chwili zapewnioną łączność z podległymi oddziałami.

Wreszcie dnia 18 maja 1944r. zostaje zdobyty wspólnym wysiłkiem żołnierza polskiego klasztor Monte Cassini.

Dnia 19.V.1944r. pluton przebudowuje dotychczasową łączność do dalszego działania. Przez cały okres akcji żołnierze plutonu Łączności grupy Artylerii wykazali wielką odwagę i chęć do walki, ofiarność i sumienność w pracy, i ambicje łącznościowca.

Od dnia 25.V.1944r. pluton rozpoczął częściowe zwijanie linii, z których większa część jednak z powodu bardzo trudnych warunków terenowych pozostała na zawsze w terenie.

Dnia 27.V.1944r. następuje wymarsz rzutów kwaterunkowych na obranie miejsca odpoczynku dla znękanym uczciwą pracą żołnierzy.

Od 28.V. do 30.V.1944r. pluton zostaje zluzowany i przechodzi na odpoczynek do miejscowości Campochiaro. Tam następuje okres urlopów i wycieczek oraz niezbędnych uzupełnień. Duch żołnierzy jest bardzo dobry, wszyscy wykazują chęć do dalszej pracy i walki. Na odpoczynku praca wszystkich gałęzi została skrócona do minimum. Cały wolny czas poświęca się rozrywkom oraz zażywania rozkoszy ciepła rodzinnego uroczych Włoszek, z którymi szybko zdołano wejść w szczerą przyjaźń. Miejscowe restauracje często są zapelnione bracią żołnierską, a wszędzie leje się wino rosso i bianco. Niekiedy przy takiej libacji dochodziło do małych awantur, które jednak wówczas, które jednak wówczas zostają zlikwidowane i ogólnie nie przynoszą ujmy plutonowi. Pod koniec tak błędnego odpoczynku przybyła w rejon plutonu Czołówka Rewiowa 2.korpusu.

W dniu 18.VI.1944r. pluton zostaje poderwany i przygotowany do nowego wymarszu na front.

Dnia 19.VI.1944r. pluton marszem kołowym przez Campobasso, Termoli, Ortona, Pescara stanął w rejonie Spoltory, gdzie przystąpiono niezwłocznie do rozbudowy sieci łączności dla dalszych działań bojowych grupy Artylerii, tym razem nad błękitnym Adriatykiem. Łączność telefoniczną rozbudowano bardzo słabo, gdyż w związku z szybkim wycofaniem się nieprzyjaciela, było tutaj jedynie pole do popisu dla radiooperatorów plutonu. W związku z dużymi odległościami rzutów rozpoznawczych, w niektórych wypadkach dla należytego funkcjonowania łączności radio musiał się uruchomić dwie rdst. Mimo tego D-ca grupy Artylerii ma stale zapewnione środki łączności dla sprawnego dowodzenia i kierowania ogniem.

Tutaj następuje zmiana etatowej obsady plutonu. Od tej chwili pluton przedstawia się następująco:

Dowódca łączności Grupy Artylerii: kpt. Lichtarowicz Piotr,
Dowódca plutonu Łączności Grupy Artylerii: ppor. Widłaszeski Wacław.
Z-ca D-cy plutonu Grupy Artylerii: st. sierż. pchor. Moroz Leon.
Drużyna D-cy: Podof. Gospodarczy: plut. Mazurkiewicz K.
Radiomechanik i kancelista: plut. Pocię J.
Elektromechanik: plut. Rafalski Stefan,
Mechanik samochodowy: st.szer. Kwasik Karol, szer. Kondratowicz E., Kozorowicz E., Krawczyk M., Kwiatkowski St., Dalecki J.

Gońcy motorowi: szer. Kochaniec Wł., Żur Józef, kucharz: st.szer. Rożek J.
Pocztowy: szer. Dadziak Walenty.

DRUZYNA STACYJNA: D-ca Druż. sierż. Gruszecki Stefan.

Z-ca d-cy druż.: kpr. Mondry Jan.

Telefoniści: st.szer. Idzikowski W., st. szer. Krystman T., szer. Biernikowicz Jan, szer. Nieumierzycki Mikołaj, szer. Siergiej Wacław, kierowca: kpr. Pajkowski Jozef, sierż. Gruszecki S., kpr. Mondry J., kpr. Pajkowski J., pełniąc równocześnie obowiązki szyfrantów.

DRUŻYN ARADIO: D-ca Druż.: plut. pchor. Więckowski Ludwik.

Z-ca d-cy druż.: kpr. Radecki Franciszek.

Radiotelegrafiści: kpr. Zieleniewski W., st. szer. Ceprynski A., st. Szer. Bartnicki J., Szczygieł B., Łukaszewski M., Grumowicz W.

Kierowcy samochodowi: st.szer. Nejman, st.szer. Majewski St., szer. Szandrowski St.

DRUŻYNA BUDOWLANA i: D-ca Druż.: plut. Pieczek Antoni.

Z-ca d-cy druż.: kpr. Soja Józef.

Telefoniści: st. szer. Jankiewicz Cz., szer. Olszewski K., szer. Gratkowski J., kierowca szer. Węglewski St.

DRUZYNA BUDOWLANA ii: D-ca Druž.: kpr. Wilczynski Aleksander. Z-ca d-cy druž.: st.szer. Krukowski Mieczysław.

Telefoniści: st.szer. Poznań Wł., st.szer. Dąbrowski J., szer. Kurzawa P., Sujka J., Szul Stefan, kierowca: Ciechanowicz A.

Sprzęt motorowy Plutonu przedstawiał się następująco:

Łazików 4. Wozów 15 CWŁ ogólnego użytku 3. Wozów przystosowanych pod rdst. 3. Wozów G.M.C. 2,5 ton 3. Wozów 5-ton. ogólnego użytku 1. Wóz pancerny 1 White. Wóz dowodzenia (Command LP) 1. Motocykle 2.

Etatowa broń Plutonu: Pistolet maszynowy TMC szt. 37. Kb szt. 24. Pistolety szt. 2.

Ponieważ środki techniczno – łącznościowe przydzielone etatem Plutonowi nie były wystarczające, dlatego też w posiadaniu Plutonu znajdowała się dość duża ilość sprzętu nadetatowego koniecznie potrzebnego do wiązania się z powierzonych Plutonowi zadań.

22.VI.1944r. Z parku wozów Plutonu w pięćdziesięciometrową przepaść, z powodu złego ustawienia, zsunęła osę Dodga 15 CTW i uległa zupełnemu zniszczeniu. Na jej miejsce otrzymał Pluton nowy wóz tego samego typu.

Od dnia 17.VI.1944r. do dnia 26.VI.1944r. na sieci radio Grupy Artylerii nadano wiadomości 70, odebrano 67. Stały nasłuch trwał 214 godzin. Budowano linie do Ośrodka Łączności Peskara i pułków wchodzących w skład Grupy Artylerii, w sumie 67 mil kabla podwójnego. Na Ośrodku Łączności wysłano 616 pism tajnych i 609 zwykłych. Gońcy motorowi przebyli trasę 80 mil.

Dnia 24 – 25.VI.1944r. następuje przesunięcie Grupy Artylerii w rejon Marina Palmesse. W czasie przemarszu, jak i po osiągnięciu nowego m.p. działała tylko łączność radiowa, a to ze względu na to, że sieć telefoniczna nie była w ogóle rozbudowana. Gońcy motorowi przebyli na tym m.p. ogółem 320 mil.

25.VI.1944r. Grupa Artylerii przechodzi przez m. Porto San Gorgo, Fermo do Monte Urano. Tutaj wybudowano połączenia telefoniczne do Wys. Ośrodka Łączności grupy Artylerii 6 mil, 11. PAC 0,5 mili, Lotnisko 4 mile, 3. DSK 2 mile, AD 3. DSK 1 mile, 2/7 Plot 1 mile, 8 Plot C. 2 mile P.O. Grupy Artylerii 4 mile, Sztab zwalczania Artylerii 0,5 mili. Od wysuniętego Ośrodka Łączności grupy Artylerii do 17. PAC 8 mil, 26. Pac 4 mile, 10. PAC 12 mil, 7. PAK 9 mil, AD 5. KDP 6 mil. Centr. Topogr. 2,5 mili.

Przyjęto i wysłano pism tajnych 1092, pism zwykłych 900. Gońcy motorowi przebyli ogółem 935 mil.

W dniu 2.VIII.1944r. Pluton wchodzi w rejon Potenza. Na sieci radio nadano wiadomości 40, odebrano 24, rdst. PO cały dzień przekazywało komendy ogniowe. Wybudowano linie od centrali do AD 3. DSK 8 mil, do lotniska samolotów art. 1 mile, PO Gr. Art. 6 mil, Sztabu Zwalczenia Artylerii 1 mile. Przyjęto i wysłano pism tajnych 355, zwykłych 180. Trasa gońców 215 mil.

Dnia 4.VIII.1944r. sieć telefoniczna została. Pluton przechodzi w rejon Recanati. Sieć radio jest niezmiernie czynna, stały nasłuch trwa nieprzerwanie 96 godzin. Pluton buduje linie od centrali do PO Grupy 3 mile. 10 PAC 2,5 mili, 11 PAC 2 mile, 17. PAC 3,5 mili, 26. PAC 4 mile, Lotnisko 3,5 mili, AD 3.DSK 3 mile, Centrala Wzrok. 8 mil. Uszkodzeń na liniach usunięto 44. Przyjęto – wysłano pism tajnych 557, zwykłych 540. Gońcy przebyli trasę 130 mil.

7.VII.1944r. następuje przesunięcie grupy Artylerii w rejon Baniola. Tutaj Grupa Artylerii zatrzymuje się na dziesięć dni. Do czasu rozbudowy łączności drutowej trwa nieprzerwanie stały nasłuch – ogólnie godzin 202. Przekazano wiadomości 202, odebrano 259. Wybudowano linie telefoniczne od centrali Grupy Artylerii do AD 5. KDP 7 mil, 5. Brygady Piechoty 9 mil, Centr. Top. 3,5 ,ili, 11. PAC 4 mile, 17. PAC 11mil, 26 PAC 11 mil, 10.Pac 5,5 mili, Wysunięty PO Grupy Artylerii 9 mili, Bat. Dzw. 3 mile. Grupa Peter 7 mil, Lotnisko 5,5 mili, Sztabu Zwalczenia. Artylerii 1 mila.

Usunięto uszkodzeń na liniach 125. Przyjęto i wysłano pism tajnych 1911, zwykłych 1650. Gońcy przebyli ogółem 562 mile.

Dnia 18.VII,1944r. Pluton przechodzi w rejon San Pietro. Stały nasłuch radiowy godzin 24, załatwiono teleg. w sumie 90. Wybudowano linie AD 5. KDP 2 mile, przedłużono linie od starego m.p. 2 ,ile, wysłano i przyjęto pism tajnych 323, zwykłych 220. Trasa gońców mil 140.

20.VII.1944r. następuje przesunięcie Grupy Artylerii w rejon LECASSINE. Na sieciach radio nadano wiadomości 83, odebrano 112. Stały nasłuch trwał 82 godz. Dla należytego funkcjonowania Sztabu Zwalczenia Artylerii i osobno sieć lotnicza.

Praca na tych sieciach dała bardzo dobre wyniki i przyczyniła się wybitnie do skutecznego zwalczania punktów obrony npla. Wybudowano połączenia telef. Od centrali Grupy Artylerii do 11. PAC 9 mil, 17. PAC 5 mil, 8 Plot. C 1 mila, AD 5. KDP 5 mil, 26. PAC 5 mil. Połączenie rokadowe między 11. PAC a 26. PAC 3 mile. Uszkodzeń na liniach usunięto 37. Przyjęto i wysłano pism tajnych 412, zwykłych 480. Trasa gońców mil 87.

23.VII. 1944r. grupa Artylerii przechodzi w rejon Castel Feretto. Na sieci radio Grupy artylerii odebrano wiadomości 114, nadano 96. Stały nasłuch trwał godzin 150. Ogółem rozwinięto 56 mil kabla, naprawiono 24 uszkodzenia. Zainstalowano sprzęt łączności: 2 centrale telefoniczne BD 12 i 2 centrale UC 10. Aparatów telefonicznych: 11 f i 5 ap L. Rdst: 4 rdst Nr 19, 4 rdst 22. 2 odbiorniki podsłuchowe R 109. Przyjęto i wysłano pism tajnych 969, zwykłych 690. Trasa gońców ogółem 750 mil.

28.VII.1944r. pluton przechodzi w rejon San Vito. Na sieciach radio grupy Artylerii nadano wiadomości 90, odebrano 96. Ponadto przeprowadzono 28 rozmów d-ców. Do sieci telefonicznej z poprzedniego m.p. dobudowano dodatkowo 25 mil kabla. Zainstalowano z powodu dużych odległości Carrier. Przyjęto pism ogółem 2446. Trasa gońców 650 mil.

16.VIII,1944r. grupa Artylerii przechodzi do rejonu San Amico. Ponieważ sieć z poprzedniego m.p. była rozbudowana w tymże rejonie, wobec tego wybudowano nieznaczne uzupełnienia do stałej sieci.

16.VIII.1944r. pluton przechodzi do rejonu Filetto. Na sieciach Grupy Artylerii przeprowadzono rozmów d-ców 63, odebrano wiadomości 161, nadano 98. Prowadzono stały nasłuch godzin 103. Rozbudowano kabla 57 mil. Naprawiono uszkodzeń na liniach 44. Następuje przesunięcie Grupy artylerii w rejon Monte Porzio. Na czas trwania akcji w tym rejonie, z powodu obecności D-cy Artylerii Korpusu, w rejonie Grupy Artylerii przystąpiono do większej, jak zwykle, rozbudowy ośrodków łączności. Na sieciach radio załatwiono 43 teleg. Rozbudowano ogółem 90 mil kabla. Przyjęto i nadano pism 1311. Trasa gońców ogółem 480 mil.

28.VIII.1944r. pluton przechodzi w rejon Lucrezia. Na sieciach Grupy Artylerii załatwiono wiadomości 30, rozmów d-ców 26. Wybudowano sieć połączeń telef. mil 40. Usunięto uszkodzeń na liniach 54. Przyjęto i wysłano pism 792. Trasa gońców 320 mil.

W całym tym okresie pluton łączności grupy Artylerii przyczynie się wybitnie do uwieczonych powodzeniem walk 2. Korpusu, które dały przerwanie w dniach 24 i 26. VI.1944r. przełamanie linii obrony npla nad rzeką Chienti, zaś 17 i 18.VII.1944r. zdobyciem Ancony. Wreszcie rozbicie umocnień nad rzeką Matauro, oraz w końcowej fazie, w dniu 2.IX.1944r. pada kinia Gotów.

Dnia 5.IX.1944r. pluton po zlurowaniu całego Korpusu, przechodzi na odpoczynek w ramach Grupy Artylerii do miasteczka Porto Racanatti. Czas wolny od zajęć służbowych przeznaczają się na organizowanie wycieczek oraz kąpeli morskich. Wieczory spędzają żołnierze w domach znajomych Włochów, oraz w miejscowych kinach i teatrach. W połowie września dochodzi do awantur między cywilami i żołnierzami bryt. a żołnierzami plutonu.

Awantura skończyła się tragicznie, gdyż w jednej został zraniony nożem jeden z żołnierzy oraz szer. Kochaniec Wł. stracił dwa zęby. Stało się to na skutek napadu Włochów na spokojnie idących żołnierzy. Od chwili powstała nienawiść żołnierzy do ludności cywilnej, a objawiło się tym, że od godziny 20.00 miasto stało się wyłącznie rejonem wojskowym i żaden cywil nie wytykał nosa poza bramę swego domu. Z powodu częstych zajść ulicznych Pluton został ukarany przez szefa Plutonu zakazem opuszczania koszar.

Dnia 1.IX.1944r. został awansowany do stopnia sierżanta: plut. Rafalski Stefan, do stopnia plutonowego: kpr. Wilczyński Aleksander i do stopnia kaprała: st. szer.pchor. Zubrzycki Stanisław. Dużo czasu poświęcano na uzupełnienie w sprzęcie, konserwacji oraz napraw.

8.IX.1944r. Pluton organizuje dwie większe wycieczki do Rzymu i Campbasso.

14.IX.1944r. zostali odesłani z Plutonu do Szkoły Podchorążych Wojsk Łączności: kpr. Radecki Franciszek, st. szer. Krukowski Mieczysław, st. szer. Kulczycki Tomasz.

19.IX.1944r. zostaje otwarty Kurs Doskonalący dla rtelegr. Pułków i Plutonu. Na kurs przybyło 80 szer. art. bez szeregowych 9. PAL-u, którzy byli odkomenderowani na przebrojenie do Bazy. Na instruktorów zostali wyznaczeni: plut. pchor. Więckowski Ludwik, plut. inż. Pociąg Józef, sierż. Rafalski Stefan, kpr.pchor. Zubrzycki Stanisław, kpr. Zielenewski Wiktor.

28.IX.1944r. zostali przykomenderowani do Plutonu: st.szer. Bulka Wilhelm i szer. Kustra Kazimierz, obaj z przydziałem do Drużyny Radio, szer. Pstrąg Kazimierz z przydziałem do Drużyny Budowlanej.

29.IX.1944r. z powodu przygotowań do wymarszu na front, oraz natychmiastowego odejścia 10. PAC i 11. PAC na zagrożony odcinek frontu Rimini, na wsparcie korpusu Kanadyjskiego – nastąpiło rozwiązanie kursu. Z Plutonu wydzielono jedną drużynę wzmocnioną, która odeszła z 10. I 11. PAC, na front dla zapewnienia tym pułkom należytej łączności. Reszta Plutonu przygotowuje się na dalszy udział w akcji.

30.IX.1944r. przy silnej burzy deszczowej Pluton wyrusza przez Ancone, Senigalic, Caravalle, Jesi, Foglino, Perlia, Azis, Arezzo, Bango.. w czasie drogi Pluton zwiedził klasztor Ojców Dominikanów w Asyżu.

Dnia 14.X.1944r. Pluton osiągnął m. San Emigla Selvadiana di Bagno. Główne nasilenie łączności spoczywało jedynie na radio, sieć telef. nie była prawie rozbudowana, a to z powodu złych warunków terenowych. W późniejszej fazie walk na tym odcinku wybudowano Wys. Centr. i Ośrodek Łączności Grupy Artylerii. Od centrali wys. żołnierze

Plutonu: sierż. Rafalski, st.szer. Poznar, kpr. Rudek, szer. Szandrowski – budowali linie telef. dla obserwatora art. tuż za kompanią nacierającej piechoty.

19.X.1944r. Drużyna radio została wysłana na zajęcie nowego m.p. w m. Monte-Quidi, dokąd dołączyła reszta Plutonu dnia 20.X.1944r. Po przesunięciu się linii frontu poprzez Santa Sofia, Galeata, Predapio na północ – Grupa Artylerii przechodzi do m. Pinetto, po zażartych bojach o Monte Chioda, Monte Pratelo, Monte Lecia.

1.XI.1944r. część Plutonu z ciężkim sprzętem wyjeżdża drogą okrężną na odcinek 3. DSK przez Santa Sofia, Bibena Arezzo.

Dnia 3.XI.1944r. oddziały Grupy Artylerii zatrzymują się na nocleg w miejscowości Monte Varchi. 5.XI.1944r. osiągnięto miejscowość Bocconi.

6.XI.1944r. uruchomiony zostaje Ośrodek Łączności. Działa jedynie łączność radiowa, łączność telef. bardzo słabo rozwinięta.

7.XI.1944r. następuje połączenie się z Grupą Artylerii i pozostałą częścią Plutonu w m. Pomico. Tutaj przystąpiono niezwłocznie do zorganizowania i wybudowania połączeń dla przyszłego wsparcia natarcia 3. DSK. Kilkakrotnie zmieniamy miejsce postoju, po zażartych walkach przechodzimy przez Rocca San Casciano, Dowadole i wiele mniejszych wsi i miasteczek w Apeninach. 10.XI.1944r. zostaje zdobyte Forli.

12.XI.1944r. zostali przydzieleni z 7. Kompanii Łączności do Plutonu: st.szer. Błażyca Jerzy, st.szer. Moździara Wilhelm, obaj z przydziałem do drużyny radio. Kpr. Pająk Franciszek, szer. Piątek Alojzy, obaj z przydziałem do drużyny stacyjnej, oraz szer. Różga Maksymilian z przydziałem do 1. Drużyny budowlanej.

27.XI.1944r. na kancelistę d-cy Łączności grupy Artylerii zostaje wyznaczony kpr. Mondry J., a to z powodu odejścia plut. inż. Pocięja na instruktora do Szkoły Radiotechnicznej 2. Korpusu w Rzymie. Na radiomechanika został przykomenderowany z 11. Baonu Łączności szer. Bronicki Tadeusz.

1.XII.1944r. Pluton przechodzi w rejon Faenzy. Ośrodek Łączności, centr. telef. Zainstalowano w m. Santa Lucia. Po udanym natarciu 5. Korpusu brytyjskiego oraz 2. Korpusu, Grupa Artylerii i Pluton przygotowują się do zmiany m.p. za cały czas akcji w górach, Apeninach, Pluton mimo przeszkód jakie stawały silne zaminowane tereny oraz teren błotnisty i górzysty poprzecinany głębokimi jarami – wywiązywał się należycie ze swych zadań. Łączność radiowa i telef. działały prawie zawsze należycie.

W połowie listopada Pluton stracił, na skutek wypadku drogowego, gońca motorowego szer. Kochaniec Wł., którego w stanie bardzo ciężkim odwieziono do szpitala, a następnie skierowano na prawie roczne leczenie do Anglii.

Jeżeli chodzi o łączność radiową, to mimo że warunki pracy były wysoce sprzyjające, to jednak łączność radiowa nie była dostatecznie wykorzystywana. Tłumaczyć to należy pewną obawą ze strony d-ców, dla których telefon jest znacznie wygodniejszy w użyciu i ze względu na zachowanie tajemnicy służbowej. Zasadniczym środkiem łączności w działaniach okazał się telefon, co sprawiało zawsze duże trudności w nadmiernej ilości rozbudowania sieci telefonicznej, a to ze względu na niewystarczający stan etatowy drużyn budowlanych. Dlatego też prawie zawsze drużyny budowlane były uzupełniane telegrafistami i kierowcami, a niekiedy drużyną gospodarczą. Przy częstych zmianach m.p. Pluton nie był w stanie zwinąć należycie swoich linii. Warunki pracy były bardzo trudne, w pewnych momentach nawet Pluton rozpadł się dla sprawnego działania Grupy Artylerii na trzy rzuty. Wszyscy żołnierze Plutonu wywiązali się na tym odcinku bardzo dobrze z powierzonych im zadań.

29.XI.1944r. zostali awansowani, mianowani za czyny bojowe z dniem 1.XI.1944r. podporucznikami: st. sierż. pchor. Moroz Leon i plut. pchor. Więckowski Ludwik.

10.XII.1944r. Pluton przechodzi w rejon Savignano, gdzie zainstalowano Ośrodek Łączności Grupy Artylerii oraz wybudowano sieć połączeń do oddziałów grupy Artylerii.

21.XII.1944r. Pluton w ramach Grupy Artylerii przechodzi na odcinek obrony do m. Fogniano. Po osiągnięciu nowego m.p. zainstalowano w m. Fogniano: Ośrodek Łączności oraz centrale telef. Rozbudowano sieć telefoniczną ogółem 112 mil kabla. Ponadto zainstalowano w Wys. Centr. Grupy Artylerii w m. Brizigela, która była bardzo pomocna w utrzymaniu łączności telef. z najbardziej oddalonymi jednostkami.

Dnia 16.XII.1944r. zostali awansowani do stopnia starszego szeregowca: szer. Dadziak Walenty, szer. Grumowicz Waclaw, szer. Nieumierzycki Anatol. Dnia 19.XII.1944r. został wyznaczony na d-ę Ośrodka Łączności ppor. Więckowski L.

25 – 26.XII.1944r. Pluton obchodzi uroczyste Święta Bożego narodzenia. W uroczystej wigilii wzięli udział: D-ca grupy Artylerii w towarzystwie oficerów swego Sztabu.

27.XII.1944r. D-ca Łączności grupy artylerii kpt. Lichtarowicz Piotr otrzymał urlop na Śr. Wschód. W związku z tym na pełniącego obowiązki d-cy Łączności Grupy Artylerii został wyznaczony ppor. Widłaszewski W. wszystkie czynności związane z Plutonem do czasu przybycia z urlopu D-cy Łączności grupy Artylerii pełnić będzie ppor. Moroz Leon.

Dnia 1.I.1945r. na szefa Plutonu wyznaczono sierż. Rafalski Stefan.

Dnia 2.I.1945r. na podoficera samochodowego wyznaczono st.szer. Kwaśnik Karol. Opieka i nadzór nad sprzętem samochodowym i technicznym została powierzona ppor. Więckowski L.

5.I.1945r. na podstawie rozkazu D-ctwa 2. Korpusu został przeniesiony z plutonu do 17. Kompanii Łączności ppor. Moroz Leon. W związku z tym, aż do czasu powrotu z urlopu D-cy Łączności Grupy Artylerii – na D-cę plutonu został wyznaczony ppor. Więckowski L.

8.I.1945r. Rozkazem 11. Baonu Łączności zostali przydzieleni do plutonu: st.szer. Kroczek Jan, szer. Pilarski Stefan, szer. Lesiak Józef, szer. Regula Roman.

Dnia 20.II.1945r. pluton w ramach Grupy Artylerii przechodzi na nowe m.p.

21.II.1945r. pluton marszem kołowym osiągnął miejscowość m. Savignano, niedaleko miasteczka Marceno. Tutaj natychmiast przystąpiono do przebudowy poprzedniej sieci telef. oraz pewnych niezbędnych uzupełnień. Ponieważ pułki Grupy Artylerii pozostały na dawnym m.p. – do istniejącej już sieci wybudowano dodatkowo 36 mil kabla, pozostawiając jednocześnie w dalszym ciągu centralę Wys. Grupy Artylerii w m. Brizigela.

Dnia 12.III.1945r. został awansowany do stopnia porucznika: ppor. Widlaszewski W.

3.III.1945r. przybyli po ukończeniu Szkoły Podchorążych: kpr.pchor. Radecki Fr., st. szer. pchor. Krukowski Mieczysław. Pchor. Radecki Fr. został wyznaczony na d-cę Drużyny Radio, st. szer. pchor. Kulczcki T. na z-cę pchor. Krukowski M. na podoficera technicznego plutonu.

5 i 6.III.1945r. pluton przechodzi w rejon Feanzy, 4 mile na wschód od Feanzy, tuż przy drodze Nr 9. Na nowym m.p. natychmiast przystąpiono do rozbudowy łączności telef. Zainstalowano Ośrodek Łączności oraz uruchomiono 5 sieci radio.

15.III.1945r. został przeniesiony Rozk. D-cy Wojsk Łączności 2. Korpusu – do 11. Baonu Łączności kpt. Lichtarowicz Piotr.

Z dniem 18.III.1945r. zostali odkomenderowani do Szkoły Podchorążych Wojsk Łączności: kpr. Zieleniewski Wiktor, st.szer. Cepryński Andrzej, szer. Bartnicki Józef.

1 – 2.IV.1945r. pluton obchodzi Święta Wielkanocne.

Od dnia 4.IV.1945r. pluton przechodzi do rozbudowy sieci łączności do działania "BUCLAND". Zainstalowano Ośrodek Łączności Grupy Artylerii, rozbudowano sieć połączeń telef. oraz zorganizowano 5 sieci radio.

7.IC.1945r. zostali awansowani do stopnia kaprała: st.szer. Nejman Józef, st.szer. Idzikowski Waław. Do stopnia plutonowego: kpr. Mondry Jan, kpr. Pajkowski Józef, kpr. Zieleniewski Wiktor, kpr.pchor. Radecki Franciszek.

Rozkazem z dnia 30.II.1945r. Pluton zostaje przesunięty w rejon Scaldino skąd Grupa Artylerii przygotowuje się do uderzenia na Bologne.

Od 9.IV.1945r. wybudowano linii telef. 48 mil, naprawiono uszkodzeń 43.

12.IV.1945r. Pluton przesuwa się w rejon Casanigo. Rozbudowano sieć telef. 37 mil kabla.

15.IV.1945r. Pluton przechodzi w rejon Giowannini. Rozbudowano sieć telef. 24 mile.

16.IV.1945r. Pluton przesunął się do Chiavica.

W dniu 17 – 18.IV.1945r. Pluton przesuwa się do Casola Canino.

19.IV.1945r. Pluton przechodzi w rejon Via Madonnina.

21.IV.1945r. Pluton przechodzi w rejon Ozzano Emigla. Praca Plutonu na tym odcinku przyczyniła się do zwycięstwa 2. Korpusu przez rzekę Senio, Santerno, Gaiano.

21.IV.1945r. została zdobyta Bologna, a tym samym oddziały grupy Artylerii przeszły do odwodu w rejon Sigizzia. Teren ostatnich walk od Scaldino aż po ostatnie m.p. grupy Artylerii nizinny, płaski, gęsto zadrzewiony, pocięty gęstą siecią dróg i kanałów. Do drugiego wału często zaminowany. Dogodny do budowy linii telefonicznych o tyle, że można wykorzystać podpory naturalne. Odległość punktów podległych grupie Artylerii waha się w granicach od 4 do 10 mil. Czas do budowy linii, za wyjątkiem pierwszego m.p. Grupy Artylerii bardzo ograniczony, nie wystarcza nawet na rozbudowę nowej sieci telef.

Stan plutonu w czasie ostatniej ofensywy nie był pełny. Brakowało 6 szeregowych przebywających w tym czasie na kursach i w szkołach. Dlatego też niezbędną rzeczą było wzmocnienie jego zespołem budowlanym, Plutonu Łączności Artylerii Korpusu oraz 3 szeregowymi z 7. P.Panc. Mimo tego, w skutek codziennych zmian m.p. całkowite rozbudowanie sieci telef. Natrafiło na trudności. Ośrodek Łączności Plutonu nie był przewidziany etatem, jednak praktyka wykazała, że jest konieczny dla sprawnego i zorganizowanego funkcjonowania Grupy Artylerii. Zorganizowanie Ośrodka Łączności odbiło się niekorzystnie na pracy innych drużyn, z których szeregowi byli przydzieleni do obsługi Ośrodka Łączności.

Współpraca z pułkami angielskimi nie natrafiła na żadne trudności, przeciwnie, dało się zauważyć wzajemne zrozumienie.

W związku z częstą zmianą m.p. Pluton nie był w stanie związać swoich linii podczas zmian m.p. W związku z tym linie na poszczególnych odcinkach zostały zwinięte w terminie późniejszym. Nowością w tej akcji było należyte wykorzystanie samolotów art., które dzięki dobrej łączności radio – wykonały duże zadanie. Warunki pracy radio były prawie przez cały okres akcji dobre, z wyjątkiem okresów w godzinach wieczornych, gdzie silne przeszkody

atmosferyczne uniemożliwiały pracę. Najbardziej była wykorzystana sieć lotniczo ogniowa, co wybitnie przyczynił się do zniszczenia wielu punktów oporu npla.

Teren ostatnich walk dla gońców motorowych był dość dogodny. Gęsta sieć dróg pozwalała na dostarczanie poczty na czas. Trudności, z jakimi spotkali się gońcy to – zablokowane drogi, silny ruch pojazdów mechanicznych, brak dokładnych oznaczeń, a jeżeli one były to nie w odpowiednich punktach, co utrudniało gońcom odnalezienie poszczególnych d-tw.

Przez cały czas akcji nie stwierdzono specjalnych odchyłeń pracy na sieciach radio i telef., ani też żadnych wykroczeń, które mógłby wykorzystać npl.

Współpraca ze sztabem nie natrafiała na żadne trudności, a przeciwnie, dało się zauważyć duże zrozumienie dla spraw łączności, tak koniecznych dla dobrego funkcjonowania Sztabu.

27.IV.1945r. Pluton zakończył rozdział swej historii bojowej i przeszedł do pracy pokojowej. Początkowe okresy spędzone na urlopach, organizowaniu wycieczek oraz konserwacji sprzętu motorowego i technicznego.

21.V.1945r. zostali awansowani: do stopnia st.sierz. – sierż. Gruszecki Stefan, do stopnia sierżanta – plut. Mazurkiewicz Kazimierz.

Dnia 15.V.1945r. został wyznaczony na szefa Plutonu sierż. Mazurkiewicz Kazimierz, z jednoczesnym pełnieniem funkcji podoficera gospodarczego.

W dniu 12.V.1945r. grupa Artylerii przechodzi w rejon San Elpidio a Mare.

12.VI.1945r. Plutonu przechodzi w rejon Dozza pod Bolognią.

W pierwszych dniach lipca Pluton zostaje przesunięty do m. San Elpidio. Po zorganizowaniu łączności i Ośrodka Łączności na nowym m.p. następuje okres normalnego życia i toku pracy Plutonu. Niektórzy żołnierze kończą kursy kierowców, i inne.

23.VII.1945r. został wyznaczony na oficera oświatowego kpr.pchor. Zubrzycki Stanisław.

2.VI.1945r. został odkomenderowany sierż. Rafalski Stefan do 12. PAC w charakterze instruktora telefonistów.

26.VI.1945r. został zweryfikowany w stopniu plutonowego szer. Pilarski Stefan.

20.VIII.1945r. powrócili po ukończeniu Szkoły Podchorążych plut. pchor. Zieleniewski Wiktor, kpr.pchor. Cepryński Andrzej, st. szer. pchor. Bartnicki Józef.

17.VIII.1945r. rozkazem D-cy 11. Baonu Łączności zostali przeniesieni do 3. Kompanii Łączności: szer. Jankiewicz Czesław i szer. Rózga Maksymilian.

23.VIII.1945r. D-ca Grupy Artylerii awansował do stopnia kaprała: st.szer. Zdunek Wł., st.szer. Nieumierzycki Anatola.

25.VIII.1945r. rozkazem D-cy Łączności 2. Korpusu zostali awansowani z dniem 1.VIII.1945r. do stopnia kaprała: st.szer. Kulczycki Tomasz, st. szer. pchor. Krukowski Mieczysław, st.szer. Kwasik Karol – do stopnia st. szeregowca: szer. Szandrowski Stanisław i szer. Węglarski Stefan.

28.IX.1945r. przybyli z W. Brytanii st.szer. Kochaniec Wł., po wyleczenia.

3.IX.1945r. szer. Lesiak Józef otrzymał długoterminowy urlop do francji od dnia 6.IX.1945r.

11.IX.1945r. zostali odkomenderowani do 1. Kompanii Łączności 11. Baonu Łączności st.szer. Rózek Jan, szer. Kurzawa Tadeusz, szer. Ciechanowicz Augustyn, szer. Krawczyk Mieczysław. Do 2. Kompanii Łączności 11 Baonu Łączności: szer. Dalecki Józef, szer. Kozorowicz Eugeniusz, szer. Żur Józef. Do Kompanii Dowodzenia 11. Baonu Łączności: szer. Kwiatkowski Stanisław.

W dniu 11.IX.1945r. przybyli jako uzupełnienie na miejsce odkomenderowanych z Plutonu: szer. Kopczyk Piotr, szer. Nieszporek Franciszek, szer. Mąkosza Zenon, szer. Sokołowski Paire, szer. Masiuk Włodzimierz, z 1. Kompanii Łączności szer. Skipioł Edmund, szer. Kulesza Piotr, szer. Prysycz Konrad, szer. Świniarski Franciszek z 2. Kompanii Łączności.

19.IX.1945r. został awansowany do stopnia kaprała: st.szer. Bartnicki Józef.

1.X.1945r. został awansowany do stopnia plutonowego: kpr.pchor. Zubrzycki Stanisław.

9 i 10.X.1945r. Pluton wziął czynny udział w ćwiczeniach Grupy Artylerii połączonych z ostrym strzelaniem.

12.X.1945r. Pluton przesuwa się do Porto Civitanowa.

9.X.1945r. zostaje przydzielony rozkazem D-cy 2. Grupy Artylerii do oPlutonu: szer. Bujak Stanisław, później zweryfikowany kpr.pchor.

30 i 31.X.1945r. Pluton bierze udział w ćwiczeniach 2. Grupy Artylerii połączonych z ostrym strzelaniem na poligonie Tolentino.

Z dniem 1.XI.1945r. na podstawie rozkazu D-twa 2. Korpusu Grupa Artylerii została przemianowana na D-two 2. Grupy Artylerii, a tym samym została zmieniona nazwa Plutonu na : Pluton Łączności 2. Grupy Artylerii.

2.XI.1945r. Pluton przechodzi do m. Fermo. Po przybyciu na nowe m.p. zorganizowano Ośrodek Łączności, zainstalowano centr. telef. Oraz uruchomiono sieć dowodzenia. Linie telef. Do centrali budowały pułki, praca Plutonu ograniczyła się do wybudowania połączeń wewnętrznych.

30.XI.1945r. Pluton złożył na dzieci uchodźców polskich we Włoszech 62 tabliczki czekolady. 22 funty mleka w proszku i jedną skrzynię sucharów. W ciągu całego miesiąca Pluton odbył trzy strzelania ostre z kb i Tmc.

2.XII.1945r. zostają wysłani w celu ukończenia Szkoły Powszechnej: szer. Masiuk Włodzimierz, st.szer. Pietrzak Stefan, kpr. Idzikowski Wacław, plut. Pajkowski Józef.

9.XII.1945r. w Plutonie zostaje zorganizowany Kurs Doskonalący dla szeregowych pułku, oraz szeregowych Plutonu. Na instruktorów wyznaczono: ppor. Więckowski L., sierż., Rafalski St., plut. pchor. Radecki Fr., plut. pchor. Zubrzycki St., kpr.pchor. Krukowski.

21.XII.1945r. zostali odkomenderowani jako instruktorzy na kurs łączności przy 9. PAC: sierż. Rafalski St., plut. pchor. Zubrzycki St.

25 i 26.XII.1945r. Pluton urządził wspaniałe Święta Bożego Narodzenia. Uroczystość wigilijną zaszczylicili swoją obecnością D-ca 2. Grupy Artylerii gen. Ząbkowski w towarzystwie oficerów Sztabu.

W ciągu miesiąca listopada i grudnia Pluton szkoli szeregowych na kursach własnych i organizowanych przez inne oddziały. Ponadto por. Widłaszewski W. i ppor. Więckowski L. prowadzili 80 godzin wykładów z dziedziny łączności na kursie oficerów sztabowych przybyłych z Murnau.

2.I.1946r. Pluton zorganizował i urządził zabawę żołnierską dla żołnierzy Plutonu i ich zaproszonych gości. Zabawa udała się całkowicie i długo pozostała w pamięci wszystkich uczestników. Dochód zabawy w kwocie 9.527 lirów przelano na fundusz gospodarczy Plutonu.

15.I.1946r. przybył do Plutonu na uzupełnienie etatu szer. Skwara Eryk po ukończeniu Szkoły Radiotechnicznej w Rzymie.

17.I.1946r. został skreślony ze stanu ewidencyjnego Plutonu ppor. inż. Pociąg Józef i zostali przeniesieni do Szkoły Radiotechnicznej w Rzymie.

Dnia 2.III.1946r. otrzymał urlop na Śr. Wschód ppor. Więckowski Ludwik i wyjechał w dn. 3.II.1945r.

Dnia 2.III. 1946r. przybył w miejsce pozostającego na urlopie ppor. Więckowskiego L. z 11. Baonu Łączności ppor. Tołowiński Stefan.

23.II.1946r. został zakończony kurs dla szeregowych pułku i plutonu.

22.II.1946r. zmarł na udar serca w szpitalu wojskowym w Bari kpr. Soja Józef, przebywający na kursie podof. łączności w 7. DP.

W ciągu miesięcy stycznia i lutego pluton przeprowadził dwutygodniowe ćwiczenia na sieciach radio, oraz odbył 8 strzelań ostrych.

Ponadto w miesiącu styczniu 3 i 21.1946r. pluton odbył dwa ćwiczenia szkieletowe posterunków dowodzenia i łączności. w związku ze strzelaniem na poligonie Tolentino kursu oficerów sztabowych, pluton pod dowództwem ppor. Więckowskiego L. odbył ćwiczenia w terenie. Pluton utrzymuje nadal łączność na sieci telef. i sieci radio z dowództwem 2. Korpusu oraz Dywizjami i oddziałami 2. Grupy Artylerii.

20.III.1946r. wyjechał w podróż służbową kpr. Bartsch Zbigniew do Francji na okres trzech tygodni.

W pierwszych dniach marca z plutonu został odkomenderowany na studia wyższe do Torino por. Widłaszewski W.

31.III.1946r. powrócił z Kursu Maturalnego kpr.pchor. Kulczycki T. oraz ze Szkoły Powszechnej plut. Pajkowski Józef, kpr. Idzikowski W., st. szer. Pietrzak Stefan, szer. Masiuk Włodzimierz.

Dnia 1.VI.1946r. zostaje zorganizowany 2-gi Kurs dla Radiotelegrafistów pułków. W ciągu marca pluton przeprowadził szkolne strzelanie ostre z kb i Tcm Nr 3, 4, 5 i 6.

18. IV.1946r. powrócił z urlopu na Śr. Wschód ppor. Więckowski L.

23.IV.1946r. zostali awansowani do stopnia sierżanta – plutonowy Pieczek Antoni, do stopnia plutonowego – kpr. Bartsh Z. do stopnia kaprała – st.szer. Stromski E., do stopnia st. Szeregowca – szer. Pasynczuk Bronisław, szer. Bronicki Tadeusz, i do stopnia kaprała – st.szer. Grumowicz Waław, st.szer. Krystman Tadeusz, do stopnia st. Szeregowca – szer. Reguła Roman, szer. Olszewski Kazimierz, szer. Pstrong Kazimierz, szer. Kondratowicz Eugeniusz, szer. Szul Stefan, szer. Sujka Julian.

27.IV.1946r. został odkomenderowany do Oddziału Wsp. Lotn. sierż. Rafalski Stefan.

29.IV.1946r. – odszedł do 11. Baonu Łączności szer. Bronicki Tadeusz.

30.III.1946r. został przeniesiony z Ośrodka Rozbudowy Wojsk Łączności na stanowisko D-cy Łączności 2. Grupy Artylerii kpt. Nanke Eryk, który przybył do plutonu dnia 26.IV.1946r. Pluton bierze udział w ćwiczeniach i strzelaniu ostrym na poligonie Tolentino.

W ciągu marca i kwietnia Pluton przeprowadzał doskonalenie oficerów Sztabu 2. Grupy Artylerii w prowadzeniu rozmów radiowych i obsłudze rdst. Na szczeblu Grupy Pluton wziął udział w 3 dniowych ćwiczeniach aplikacyjnych oraz w 1 dniowych ćwiczeniach szkieletowych z ograniczoną łącznością telefoniczną, z pełnym wykorzystaniem etatowych sieci radio.

W dniu 19.VI.1946r. zakończono Kurs Instruktorski podoficerów łączności pułków. Poza ćwiczeniami terenowymi z Grupą Artylerii – Pluton prowadzi normalną pracę w Ośrodku Łączności oraz w sieciach radio i telef.

3.V.1946r. zostaje awansowany do stopnia plutonowego kpr. Rudek Mieczysław.

6.V.1946r. delegacja Plutonu w składzie ppor. Więckowski Ludwik, st.sierz. Gruszecki Stefan, pchor.. Krukowski Mieczysław, pchor. Kulczycki Tomasz, szer. Łukaszewski Mieczysław – wzięła udział w uroczystościach poświęcenia cmentarza Poległych Żołnierzy 2. Korpusu w walkach nad Adriatykiem w Loreto.

5.V.1946r. został odkomenderowany z Plutonu ppor. Tołowiński Stefan do Szkoły Taktycznej w Beneweto. Na kurs Szkoły Powszechnej odeszli: st.szer. Pietrzak Stefan i szer. Masiuk Włodzimierz.

8.V.1946r. pluton bierze udział w drugiej części ćwiczeń 2. Grupy Artylerii na poligonie w Tolentino.

9.V.1946r. powrócił z kursu CWŁącz. po ukończeniu kpr. Grumowicz Wacław.

16.V.1946r. zostali odkomenderowani jako instruktorzy: plut. pchor. Radecki Franciszek do 9.PAC, plut. pchor. Zubrzycki Stanisław do 12. PAC.

17.V.1946r. Pluton wysyła delegację na uroczystość 2-giej rocznicy zdobycia Monte Cassino.

14.VI.1946r. zakończono kurs radiotelegrafistów dla radiotelegrafistów pułków artylerii.

27.VI.1946r. został przeniesiony pod każdym względem do Oddziału Wsparcia Lotniczego sierż. Rafalski S.

29.VI.1946r. Pluton urządził zabawę żołnierską, z której dochód w kwocie 16.037 lirów przelano na Fundusz Gospodarczy plutonu.

2.VII.1946r. odszedł do 11. Baonu Łączności ppor. Tołowiński Stefan.

W dniach od 17 do 30.VI.1946r. pod przewodnictwem ppor. Więckowski L. została zorganizowana wycieczka na Monte Cassino przez Rzym. W drodze powrotne z wycieczki, żołnierze biorący udział zwiedzili Neapol, Capua, Benevento, Fogia, Bari. Na cmentarzu cywilnym w Bari w czasie wycieczki postawiono nagrobek śp. kpr. Soja Józefowi.

Dnia 12.VII.1946r. zostały rozwiązane wszystkie kursy prowadzone w ramach org. 2. Grupa Artylerii.

Od dnia 15.VII.1946r. wyjechał pierwszy rzut plutonu do W. Brytanii, w składzie: sierż. Pieczek A., pchor. Krukowski M., kpr. Nejman J., kpr. Stromski E., kpr. Krystman T., kpr. Geller W., st.szer. Szandrowski S., st.szer. Mozdziara, st.szer. Majewski St., st.szer. piątek A., st.szer. Sujka J., szer. Mąkosza Z., szer. Kochucki T., szer. Kopczyk P., szer. Sokołowski P.

13.VII.1946r. został awansowany z dniem 5.VI.1946r. do stopnia st.sierż.: sierż. Mazurkiewicz Kazimierz.

W okresie od 15 do 26.VII.1946r. pluton zdał sprzęt motorowy i tech. łączn. Przykre to były momenty dla żołnierzy, którzy tyle lat zżyli się w wspólnej walce przeciw wrogowi. Nic tak nie było straszne jak to, że sprzęt na którym żołnierz wierzył, że dojdzie do Polski został mu wyrwany z ręki w chwili, gdy on po tylu latach tułaczki i krwawych walk nie miał przed sobą tego celu, za który walczył i cierpiał. Nie danym mu było jeszcze wrócić do stron rodzinnych, do Polski takiej o jakiej marzył.

W uznaniu zasług położonych na froncie włoskim – żołnierze plutonu otrzymali:

KRZYŻ VIRTUTI MILITARI V kl. Zdunek Władysław.

KRZYŻ WALECZNYCH – po raz pierwszy:

Kpt. Lichtarowicz Piotr, por. Widłaszewski Waclaw, ppor. Więckowski Ludwik, ppor. Moroz Leon, sierż. Pieczek Antoni, plut. Wilczyński Aleksander, kpr. Soja Józef, st.szer. Dąbrowski Józef, szer. Sujka Julian, st.szer. Węglewski Stefan, szer. Kochaniec Władysław, kpr.pchor. Zubrzycki Stanisław, kpr. Rudek Mieczysław, pchor. Kulczycki Tomasz, pchor. Krukowski Mieczysław, kpr. Idzikowski Waclaw, st.szer. Krystman Tadeusz, st.szer. Sacharowicz Mikołaj, szer. Szul Stefan, szer. Żur Józef, szer. Olszewski Kazimierz, szer. Kurzawa Tadeusz, szer. Kozarowicz Eugeniusz, szer. Jankiewicz Czesław, szer. Łukaszewski Mieczysław, szer. Siergiej Waclaw, szer. Poznar Władysław, st.szer. Grumowicz Waclaw, szer. Pstrong Kazimierz, szer. Lesiak Józef, szer. Kwiatkowski Stanisław, szer. Rózga Maksymilian, szer. Szandrowski Stanisław, szer. Kondratowicz Eugeniusz, plut.pchor. Radecki Fr.

KRZYŻ WALECZNYCH – po raz drugi:

por. Widłaszewski Waclaw.

BRAZOWY KRZYŻ Z MIECZAMI:

Ppor. Więckowski Ludwik, ppor. Pocię Józef. St.szer. Poznar Władysław, pchor. Radecki Franciszek, sierż. Rafalski Stefan, st.szer. Majewski St., sierż. Mazurkiewicz Kazimierz, kpr. Nejmán Józef, plut. Pajkowski Józef. St.sierż. Gruszecki Stefan, plut. Mondry Jan, plut.pchor. Zieleniewski Wiktor, szer. Pasynczuk Bronisław, kpr. Bartsch Zbigniew, st.szer. Piątek Alojzy, st.szer. Moździara Wilhelm, st.szer. Krocze Jan.

Ponad wszyscy żołnierzy biorący udział w bitwie i Monte Cassino zostali odznaczeni Krzyżem Pamiątkowym Monte Cassino. Medal Wojska otrzymało oficerów 2, szeregowych 46.

Brytyjskie odznaczenia Gwiazda za Wojnę 1939/1945, Gwiazda Italii, British War medal otrzymali: oficerów 2, szeregowych 46.

Włoski Krzyż "Croce al. Valore Militare":

por. Widlaszewski Waclaw, ppor. Więckowski Ludwik, sierż. Mazurkiewicz Kazimierz.

Dnia 25.VII.1946r. reszta Plutonu – drogą kołową przez Włochy, Austrię, Niemcy, Francję przybywa dnia 29.VIII.1946r. do W. Brytanii.

Po krótkim odpoczynku i obiedzie w porcie Dover, Pluton wyrusza w dalszą drogę i dnia 30.VII.1946r. osiągnął rejon przeznaczenia na obóz Stobs Camp koło Hawick w Szkocji.

13.VIII.1946r. Pluton przejął centrale obozową i uruchomił pocztę służbową i prywatną dla żołnierzy obozu.

26.VIII.1946r. wyjechał do kraju: kpt. Kwasik Karol, kpr. Plieth (Pająk) Franciszek, st.szer. Bulka Wilhelm, st.szer. Krocze Jan, st.szer. Węglewski Stefan, st.szer. Pstrąg Kazimierz, szer. Pyszc Konrad.

31.X.1946r, wyjechał do kraju : st.szer. Moździara Wilhelm,. st.szer. Piontek Alojzy, oraz w dniu 27.XII.1946r. kpr. Nejmán Józef i szer. Nieszporek Franciszek.

W styczniu 1947r. Pluton zostaje rozdzielony na 2 grupy. Jedna z nich pod d-twem kpt. Nanke Eryka przechodzi do D-twa Grupy Brygadowej Lowland Districk, druga natomiast pod d-twem ppor. Więckowski Ludwik, pozostaje przy D-twie 2. Grupy Artylerii przemianowanej na 11. Brygadę.

8.II.1947r. wyjechał po zdemobilizowaniu się st.szer. Skwara Eryk do Brazylii, plut. pchor. Zubrzycki Stanisław na demobilizację we Włoszech.

Z pozostałych żołnierzy wielu ubyło na różne kursy, tak, że w obozie pozostała jedynie konieczna obsługa centrali telefonicznej i poczty.

Po przemianowaniu 2. Grupy Artylerii na 11. Brygadę – kończy się szczytny okres historii żołnierzy Plutonu Łączności 2. Grupy Artylerii, żołnierzy, dla których nie były straszne niewola, łagry, kazamaty oraz najcięższe doświadczenia. Pozostała garstka nadal jest ożywiona wysokim patriotyzmem i dalej trwać będzie aż sprawiedliwości stanie się zadość, wysiłki ich, i praca przyniosła im cel, za który walczyli.

Historię napisał:

Marzec 1947r.

(-) ppor. Więckowski Ludwik